

FAMILIA

VOCAȚIE ȘI MISIUNE
ÎN BISERICĂ
ȘI ÎN LUMEA
CONTEMPORANĂ

4 - 25 octombrie 2015

**SINODUL
EPISCOPILOR**

A merge împreună urmărind binele familiei

Cuvântul *sinod* vine din limba greacă și înseamnă „a merge împreună”. A fost folosit în Biserica din primele veacuri pentru a indica un moment special de întâlnire între responsabili comunităților, atât la nivelul Bisericii Universale - acestor întâlniri li s-a dat și numele de *conciliu*, ceea ce înseamnă „chemare de a fi împreună” -, cât și la nivelul diferitelor Biserici particulare, în jurul propriului episcop.

Sinodul episcopilor este o adunare de episcopi care, aleși din diferitele regiuni ale lumii, se întrunesc la intervale de timp stabilite, ca să favorizeze o unire strânsă între Pontiful Roman și Episcopi, ca să-l ajute cu sfaturile lor pe Pontiful Roman în menținerea și propășirea credinței și a moralei, în respectarea și consolidarea disciplinei ecleziastice și ca să examineze problemele privind activitatea Bisericii în lume. (CDC, can. 342).

Sinodul episcopilor se poate reuni în *adunare generală*, fie *obișnuită*, fie *extraordinară*, când sunt tratate probleme ce privesc direct binele întregii Biserici, sau în *adunare specială*, în cadrul căreia sunt tratate probleme ce privesc una sau mai multe regiuni determinate.

Sinodul episcopilor a fost instituit de Papa Paul al VI-lea la 15 septembrie 1965, ca răspuns la dorința Părinților conciliari de a menține vie experiența și spiritul de colegialitate experimentate în timpul Conciliului. Sinodul a fost instituit prin Scrisoarea Apostolică sub formă de Motu proprio *Apostolica sollicitudo*.

Pentru a celebra simecentenarul instituirii Sinodului Episcopilor, pe data de 17 octombrie 2015, în Aula Paul al VI-lea va avea loc o sesiune extraordinară, la care va participa și Papa Francisc, care va încheia evenimentul cu un discurs.

Deosebit de preocupat de situația familiei în contextul lumii actuale, Papa Francisc a convocat în luna octombrie 2013 un Sinod extraordinar care să analizeze problemele ce

privesc familia. În vederea pregătirii Sinodului, la sfârșitul anului 2013 a fost trimis conferințelor episcopilor din întreaga lume un document ce conținea și 38 de întrebări, care-și propuneau să evalueze cunoștințele și acceptarea învățăturilor Bisericii despre căsătorie și familie, dar și diferitele obstacole culturale în aderarea la aceste învățături. La acest document- chestionar au răspuns 114 conferințe episcopale din întreaga lume, printre ele numărându-se și Conferința Episcopilor din România.

În 2014, în perioada 5 - 19 octombrie, s-a desfășurat la Vatican cea de-a **Treia Adunare Generală Extraordinară a Sinodului Episcopilor**, cu tema „Provocările pastorale cu privire la familie în contextul evanghelizării”.

În toamna acestui an, între 4 și 25 octombrie, va avea loc **A XIV-a Adunare Generală Ordinară a Sinodului Episcopilor**, cu tema *Vocația și misiunea familiei în Biserică și în lumea contemporană*. Documentul conclusiv al Sinodului Extraordinar din toamna anului 2014 a fost folosit la elaborarea *Instrumentum laboris* pentru lucrările din această toamnă. Acesta reprezintă textul de lucru pe baza căruia se vor structura intervențiile Părinților Sinodali și ale invitaților. Provocările, vocația și misiunea familiei reprezintă firul unificator al documentului pe baza căruia se vor desfășura lucrările Adunării Generale a Sinodului ►

► Episcopilor. Documentul din acest an preia integral Raportul final - *Relatio Synodi* - al precedentei adunări sinodale despre familie, desfășurat în octombrie 2014, și integrează sinteza răspunsurilor la chestionarul pe care Secretariatul Sinodului l-a propus Bisericilor locale din lumea întreagă.

La 15 septembrie 2015, Sfântul Scaun a publicat lista participanților la cea de a 14-a Adunare Generală Ordinară a Sinodului Episcopilor. Sunt 45 de părinți sinodali numiți direct de Papa; numărul lor a fost de 26 la precedentul Sinod pe tema familiei, din octombrie 2014.

După Papa Francisc, președinte al Adunării, urmează pe listă Cardinalul Lorenzo Baldisseri, secretar general; apoi președinții delegați, Cardinalii André Vingt-Trois, Arhiepiscop de Paris, Luis Antonio G. Tagle, Arhiepiscop de Manila, Raymundo Damasceno Assis, Arhiepiscop de Aparecida, și Wilfrid Fox Napier, Arhiepiscop de Durban; apoi raportul general, Cardinalul Péter Erdo,

Arhiepiscop de Esztergom-Budapesta; secretarul special Arhiepiscopul Bruno Forte; și subsecretarul, Episcopul Fabio Fabene.

Apoi, sunt 22 de reprezentanți ai Bisericilor Catolice Răsăritene; reprezentanții Conferințelor Episcopale de pe fiecare continent, 44 din țările africane, 45 din Americi, între care 4 din Statele Unite și 4 din Canada, 23 din Asia, 47 din Europa, 5 din Oceania. Între părinții sinodali sunt și 10 aleși de Uniunea Superiorilor Generali. Urmează 25 de capi ai dicasterelor Curiei romane și cei 23 de colaboratori ai secretariatului special, 15 preoți și 8 laici, între care două femei. Numărul de auditori se ridică la 51, toți laici, între care 17 cupluri căsătorite.

Apoi, 12 membri ai secretariatului general și doi colaboratori ai lor; responsabilii cu comunicatele de presă – pe lângă pr. Federico Lombardi și pr. Ciro Benedettini, trei însărcinați pentru limbile franceză, germană și spaniolă. De semnalat la final 14 delegați fraterni din Bisericile Ortodoxă,

Luterană, Metodistă și din alte confesiuni creștine.

Printre participanți se află cinci români: **PS Petru Gherghel** – Episcop al Diecezei romano-catolice de Iași, reprezentant al Conferinței Episcopilor din România; **PS Mihai Frățilă** – Episcop al Eparhiei greco-catolice de București, delegat al Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică; **ÎPS Iosif**, Mitropolit al Mitropoliei Europei Occidentale și Meridionale – participant ca *delegat fratern*, reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române; **Dr. Anca Maria Cernea** – medic specialist în medicină generală la Centrul Medical de Diagnostic și Tratament al spitalului *Dr. Victor Babeș*, reprezentantă a Asociației Medicilor Catolici din București, participantă ca *auditor*; **seminaristul Liviu-Nicolae Ursu** – student de la Pio Romeno (Roma), participant ca *asistent*, în cadrul Secretariatului general al Sinodului. ■

Cristina ȘOICAN

SUB SEMNUL SINODALITĂȚII, ORI...

Sub semnul *împreună înaintării pe cale* - așa cum se definește și se vrea sinodalitatea - se desfășoară sesiunea generală a Sinodului episcopilor. Reuniți după un an de la precedentul sinod din octombrie 2014, părinții sinodali încearcă să dea curs chemării Papei Francisc de a arăta că „misiunea familiei creștine, astăzi, la fel ca ieri, este aceea de a vesti lumii, prin puterea tainei Căsătoriei, iubirea lui Dumnezeu”.

În discursul ținut în fața aleșilor națiunii americane la data de 24 septembrie 2015, Succesorul Apostolului Petru spune: „Nu pot să ascund preocuparea mea față de familie, care este amenințată, probabil așa cum n-a fost niciodată înainte, din interior și din exterior. Relații fundamentale au fost puse în discuție, precum și baza însăși a căsătoriei și a familiei. Eu pot doar să propun din nou importanța

și, mai ales, bogăția și frumusețea vieții familiale”. Dintr-o astfel de afirmație făcută în chiar agora democrației americane se deduce că fără familie, însăși democrația este pusă în pericol. Fără doar și poate, o familie slabă înseamnă o societate slabă, o familie puternică înseamnă o societate puternică.

Care sunt însă pericolele care amenință familia din interior și din exterior? Multiple. La aproape 35 de ani de la *Familiaris consortio*, un document de referință în grija Bisericii față de familie, se poate vedea o schimbare de accent și o intensificare a pericolelor la adresa familiei: de la divorț la uniunile liber consimțite, de la tratamentul infertilității feminine la embrionul uman creat pe măsura așteptărilor celui ori celor care îl comandă (care îl cumpără), de la avort la manipularea embrionilor umani, de la pilula contraceptivă la cea abortivă. În toată lumea s-a extins legalizarea avortului. Binele familiei este pus la îndoială prin promovarea altor modele care se pretind a fi familiale, dar și prin stilurile de viață lipsite de asumarea responsabili-

tății, stabilității, fidelității. Avem de-a face cu o permanentă exaltare a individului, a intereselor și plăcerilor sale.

După *Familiaris consortio*, provocările au luat o nouă turnură. S-a schimbat chipul familiei care se îndreaptă către o crescută *privatizare*, către o rezumare la dimensiunea familiei nucleare. A scăzut îngrijorător natalitatea. A intervenit în mod neașteptat criza economică etc... Însă, dintre toate, cea mai mare este orbirea care a lovit bună parte din opinia publică, care pare să nu mai vadă în familia care are la bază căsătoria drept celula de bază a societății, un bine de care nu ne putem lipsi. Diferitele sectoare din societatea modernă supun familia la o permanentă agresiune. Uniunilor trecătoare în care se află acele persoane care nu vor să se angajeze cu seriozitate nici măcar într-o căsătorie civilă li se conferă drepturile și avantajele adevăratei familii, scutindu-le de datoriile specifice vieții de familie. Oficializarea uniunilor de fapt, inclusiv a celor homosexuale, care în unele țări au și dreptul la adopție, ridică grave probleme de natură psihologică, etică, socială, ►►

► juridică. Din *Instrumentum laboris*, documentul cadru de discuții în sinod se desprind și alte provocări, cum ar fi sărăcia materială și spirituală, dar și situația complexă pe care o generează poligamia în țările africane.

Aflată în fața atâtor dificultăți, mânăta de conștiința de a fi „mamă și învățătoa-

re” dar și semn de speranță pentru umanitate, Biserica îndeamnă la reflecție și propune evanghelia familiei conform cu planul lui Dumnezeu de la început (*ab initio*). Vestea cea bună a familiei are în inimă și următorul mesaj: *când familia creștină rămâne fidelă față de sine, față de vocația sa de a fi izvor de iubire, loc de*

transmitere a vieții și de creștere umană și spirituală ea mărturisește bogăția și speranța a cărei purtătoare este.

Cu speranța că împreună înaintare pe cale, în larg, poate fi un nou început, o primăvară a umanității, a Bisericii, a familiei. ■

(AC)

„CIREAȘA DE PE TORT”

Așa a definit Papa Francisc întâlnirea cu familiile pe 22 septembrie 2015, în omilia ținută în Catedrala *Adormirea Maicii Domnului*, din Santiago de Cuba, cu ocazia vizitei sale pastorale pe insula caraibiană. Dacă rămânem la semnificația strictă a „cireșei de pe tort” am putea cădea în ispita de a crede că evenimentul a fost unul de decor sau un fapt pur formal. În realitate, lucrurile nu stau deloc așa. „Cireșa de pe tort” e un alt fel de a spune „finis coronat opus”. Maxima poetului latin Ovidiu ar fi în traducere liberă ceva din zicala românească: „Urma alege” sau „Ce-ai semănat, aceea vei culege”; ori, cu alte cuvinte, sfârșitul este în raport direct cu începutul, dar și o consecință a acestuia. Într-adevăr, întâlnirea cu familiile este începutul. Unul plin de speranță pentru națiunea cubaneză, dar și pentru întreaga lume, dacă o punem în perspectiva Sinodului pentru familie.

O parte a presei a comentat că vizita Papei în Cuba, în Statele Unite și prezența sa la cea de-a VIII-a *Întâlnire mondială a Familiilor* de la Philadelphia a fost cel mai bun preambul pentru evenimentul ce se desfășoară luna aceasta la Roma și are ca titlu: *Misiunea și vocația familiei în lumea de astăzi*. Înclin să îmbrățișez această părere cu precizarea că Sfântul Părinte nu a recurs la această vizită pastorală în urma vreunui calcul, ci pur și simplu pentru că așa a hărăzit Pronia cerească.

În sprijinul acestei opinii aduc răspunsul dezarmant pe care Papa l-a dat jurnaliștilor în timpul transferului în avion de la Havana la Washington. La întrebarea de ce a ales să viziteze Cuba a replicat că pur și simplu din întâmplare. Inițial, ar fi voit să facă o escală în Mexic, la Ciudad Suarez, dar și-a dat seama că a trece prin Mexic fără o oprire la sanctuarul Sfintei Fecioare Maria de la Guadalupe ar fi putut fi o dezamăgire pentru poporul mexican. De aceea, întâmplarea l-a dus să treacă prin Cuba, ca poartă de intrare înspre Statele Unite. Aici a avut ocazia să celebreze în sanctuarul național „Virgen della Caridad del Cobre”. În acest loc dedicat *Sfintei Fecioare a carității*, poporul credincios din Cuba și-a plâns durerile și a dobândit puterea de a străbate încercările și de a ține vie flacăra credinței în Cristos. Apoi, în sanctuarul național *Neprihănită zămislire* din Washington avea să-l declare Sfânt pe Fericitul Junipero Serra așezat în rândul părinților fondatori ai statului american. Sfântul Junipero a purtat idealul evanghelic la începuturile constituirii noii națiuni cu multă tenacitate și generozitate.

Dacă cireșa se pune pe tort la sfârșit, cireșa întâlnirii cu familiile în șirul vizitei Papei este începutul. De tenacitatea și ge-

nerozitatea familiilor depinde viitorul omenirii. A fost extrem de grăitoare amintirea faptului că atunci când trece prin mulțime la Audiențele de miercură, multe din femeile însărcinate îi cer să le binecuvânteze copilul pe care îl poartă în pânțece. În omilia ținută în sanctuarul cubanez, Papa a spus: „Vă propun ceva vouă, acelor femei care poartă în pânțece speranța, deoarece copilul este speranță, izvor de speranță: în acest moment, puneți-vă mâna pe pânțece. Nu doar cele de aici, ci și cele ce ascultă la televizor sau radio – pe toate și pe toți acești copii, băieței sau fetițe din pânțece, îi binecuvântează! Binecuvântează copiii din pânțece, în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt. Sper să fie sfinți, să crească. Fiți tandre cu copiii pe care îi așteptați!”

De la binecuvântarea pruncilor și a mamelor, să trecem la Cea binecuvântată între femei, Fecioara Maria. Ea ne însoțește în chip special în luna octombrie dedicată Sfântului Rozariu. Îi invocăm ajutorul pentru ca în calitate de „Maică a harului dumnezeiesc” să mijlocească pentru părinții sinodali, pentru familii, Biserică și întreaga lume. ■

Pr. Fabian MĂRIUȚ

ABC - ul familiei

Între cele două Sinoade – cel din octombrie 2014 și cel din luna octombrie a acestui an –, Papa Francisc a ținut 27 de cateheze despre familie care s-au constituit în tot atâtea etape de pregătire pentru importanta adunare bisericească din acest octombrie. A făcut acest lucru folosindu-se de cuvinte simple, vii și pline de culoare, apelând la exemple și la experiențe de viață personală. La prima vedere pare a fi banal să înveți ce înseamnă să fii mamă, tată, copil, fiu sau fiică, frate sau soră, bunic; ce înseamnă să fii bărbat sau femeie, ce înseamnă logodna, căsătoria, educația; ce înseamnă sărăcia, suferința, boala, doliul, rănilor în familie; ce înseamnă munca, sărbătoarea, bucuria, rugăciunea; ce înseamnă evanghelizarea, comunitatea. Însă, în ciuda aparentei simplități, Papa a voit o întoarcere la esențial, la așa cum sunt lucrurile în sine. Într-o lume tot mai confuză, Papa a încercat să rescrie cuvintele de bază și să le ofere lumii de astăzi cu aceeași savoare și perspective cu care au ieșit, așa spune, de pe „buzele Creatorului”.

Unul dintre cuvintele demne de reținut este „indisolubilitate”, chiar dacă Papa nu a i-a dedicat o cateheză anume și chiar dacă termenul este amintit doar o singură dată în a doua cateheză despre căsătorie (6 mai 2015). „Indisolubilitatea” este o temă acută, dacă avem în vedere învățătura Bisericii despre specificul iubirii în căsătorie și despre legământul căsătoriei, și anume acela de a fi odată pentru totdeauna. Este o temă deseori dezbătută și importantă în contextul polemic al participării sau al neparticipării la împărtașanie a divorțaților recăsătoriți. Din acest motiv încerc să prezint un *abc* al insolubilității căsătoriei.

O parte integrantă a iubirii este „pentru totdeauna”, deoarece măsura după care Creatorul „a cântărit” inima omului este totalitatea. Când o mamă dă naștere unui prunc, toate fibrele

existenței sale cer ca viața care abia începe să dureze pentru totdeauna. Față de ceea ce ne aparține și ne corespunde cel mai mult, cuvântul *sfârșit* este nedrept, inacceptabil. Asta mă duce cu gândul la teologul Balthasar care cu înțelepciune constată că iubirea autentică poartă în sine forma internă a *votului*, adică hotărârea de a se dărui definitiv celui iubit. Iubirea autentică duce la consacrare. Fiecare simte o nevoie ne-constrângătoare de a zidi casa propriei iubiri pe stâncă. Deși tipic vieții monastice, este frumos să constatăm în acest an dedicat vieții consacrate că votul se aplică și căsătoriei. După cum un tânăr sau o tânără își dedică viața slujirii Domnului în Biserică printr-o făgăduință, numită vot, la fel și cei care se căsătoresc se oferă unul altuia pentru toată viața în aceeași ascultare față de Domnul.

Prin sacramentul căsătoriei, relația dintre soț și soție se adapă din izvorul inepuizabil al raportului Cristos-Biserică. Astfel, „pentru totdeauna” se face accesibil experienței umane. Căsătoria apare asemenea unui prețios țarc în care dorințele sunt îngădite și îndreptate spre bine. Căsătoria insolubilă devine calea pe care sunt înfrânate acele tendințe care ar sufoca existența umană. Căsătoria insolubilă îi

constrânge pe cei îndoielnici să crească dincolo de sine la o iubire efectivă, îi duce la maturizare. Odată cu căsătoria soții nu-și mai întemeiază fidelitatea pe nisipul mișcător al propriilor forțe și nu se dăruiesc doar unul altuia, ci în ultimă instanță lui Isus Cristos.

Cu alegerea acestei forme de dăruire, care atinge, de fapt, toate fibrele ființei lor, începând de la rădăcinile biologice, soții sunt conectați la înălțimile harului. Fără har, totul ar fi lăsat în bătaia vântului sentimentelor, căsătoria nu ar mai fi pe deplin căsătorie și nici nu ar putea să se bucure de demnitatea de a fi numită vocație. Așadar, nu ar mai fi chemarea la o misiune care modelează în mod personal și unic relația dintre un bărbat și o femeie. Prin urmare, insolubilitatea nu-i nicidecum o poruncă de suportat sau o normă etică de respectat. Unirea dintre un bărbat și o femeie este „semn eficace” al unirii dintre Cristos și Biserică. Mai mult, insolubilitatea are de-a face înainte de toate cu nivelul interior, ontologic, al ființării, și abia apoi cu cel al datoriei de a fi. Iată de ce este important să cunoaștem abecedarul termenilor și valoarea relațiilor – o cale de a da trăinicie conviețuirii umane. ■

Pr. Fabian MĂRIUȚ

FAMILIA În mintea și În inima Papei și a Bisericii

Lucrul cel mai frumos pe care l-a făcut Dumnezeu este familia

Odată, un copil m-a întrebat - voi știți că pruncii întrebă lucruri dificile - m-a întrebat: „Părinte, ce făcea Dumnezeu înainte de a crea lumea?”. Vă asigur că mi-a fost greu să răspund. Și i-am spus ceea ce vă spun vouă acum: înainte de a crea lumea, Dumnezeu iubea, pentru că Dumnezeu este iubire; dar era de așa fel iubirea pe care o avea în El însuși, iubirea dintre Tată și Fiul în Duhul Sfânt, era așa de mare, așa de plină - asta nu știu dacă este foarte teologic, dar puteți să înțelegeți - era așa de mare încât nu putea să fie egoistă; trebuia să iasă din El însuși pentru a avea pe cineva de iubit în afara sa. Și atunci Dumnezeu a creat lumea. Atunci Dumnezeu a creat această minunăție în care trăim; și pe care, dat fiind faptul că suntem un pic nesăbuiți, o distrugem. Dar lucrul cel mai frumos pe care l-a făcut Dumnezeu - spune Biblia - este familia. A creat bărbatul și femeia. Și le-a încredințat totul. Le-a încredințat lumea: „Creșteți, înmulțiți-vă, cultivați pământul, faceți-l să producă, faceți-l să crească”. Toată iubirea pe care a realizat-o în această creație minunată a încredințat-o unei familii. [...]

Suntem la sărbătoarea familiilor. Familia are o carte de cetățenie divină. Este clar? Cartea de cetățenie pe care o are familia a dat-o Dumnezeu pentru ca în sânul său să crească tot mai mult adevărul, iubirea și frumusețea. Desigur, vreunul dintre voi îmi poate spune: „Părinte, dumneavoastră

vorbiți așa pentru că nu sunteți căsătorit. În familie sunt dificultăți. În familie discutăm. În familie uneori zboară farfuriile. În familie copiii dau dureri de cap. Nu vorbim despre soacre...”. În familie mereu, mereu este crucea. Mereu. Pentru că iubirea lui Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu ne-a deschis și această cale. Dar în familie, după cruce, este și învierea, pentru că Fiul lui Dumnezeu ne-a deschis această cale. Pentru aceasta familia este - scuzați termenul - o fabrică de speranță, de speranță de viață și de înviere, pentru că Dumnezeu e cel care a deschis această cale. [...]

(Papa Francisc, sâmbătă, 26 septembrie, B. Franklin Parkway, Philadelphia, Sărbătoarea familiilor și veghe de rugăciune) ►►

► Familia, cât de mult merită sprijinul și încurajarea noastră!

[...] Voi încheia vizita mea în țara voastră la Philadelphia, unde voi lua parte la Întâlnirea Mondială a Familiilor. Este dorința mea ca în timpul întregii mele vizite familia să fie o temă care să apară mereu. Cât de esențială a fost familia în construirea acestei țări! Și cât de mult merită încă sprijinul nostru și încurajarea noastră! Și totuși nu pot să ascund preocuparea mea față de familie, care este amenințată, probabil așa cum n-a fost niciodată înainte, din interior și din exterior. Relații fundamentale au fost puse în discuție, precum și baza însăși a căsătoriei și a familiei. Eu pot doar să propun din nou importanța și, mai ales, bogăția și frumusețea vieții familiale.

Îndeosebi, aș vrea să atrag atenția cu privire la acei membri ai familiei care sunt cei mai vulnerabili, tinerii. Pentru mulți dintre ei se profilează un viitor plin de atâtea posibilități, dar mulți alții par dezorientați și fără țintă, prinși într-un labirint fără speranță, marcat de violențe, abuzuri și disperare. Problemele lor sunt problemele noastre. Nu putem să le evităm. Este necesar mai degrabă să le înfruntăm împreună, să vorbim despre ele și să căutăm soluții eficiente decât să rămânem încălciți în discuții. Cu riscul de a banaliza, am putea spune că trăim într-o cultură care îi determină pe tineri să nu formeze o familie, pentru că le lipsește posibilitatea pentru viitor. Însă chiar această cultură prezintă altora așa de multe opțiuni încât și ei sunt descurajați să formeze o familie.

(Papa Francisc, joi, 24 septembrie 2015,
Vizita la Congresul Statelor Unite ale Americii)

Familia, școală de umanitate

[...] Familia este școală de umanitate, școală care învață să se pună inima în necesitățile celorlalți, să fie atenți la viața celorlalți. Când trăim bine în familie, egoismele rămân mici - există, pentru că toți avem un pic de egoism -; dar când nu se trăiește o viață de familie, se generează acele personalități pe care le putem defini astfel: „eu, pe mine, mie, cu mine, pentru mine”, total centrate pe ele însele, care ignoră solidaritatea,

fraternitatea, munca în comun, iubirea, discuția între frați. Ignora asta. În pofida multelor dificultăți care chinuiesc astăzi familiile noastre în lume, să nu uităm, vă rog, de acest lucru: familiile nu sunt o problemă, sunt înainte de toate o oportunitate. O oportunitate pe care trebuie s-o îngrijim, s-o ocrotim și s-o însoțim. Este un mod de a spune că sunt o binecuvântare. Când începi să trăiești familia ca pe o problemă, obosești, nu mergi, pentru că ești centrat în întregime pe tine însuși.

Se discută mult astăzi despre viitor, despre ce lume vrem să lăsăm copiilor noștri, ce societate vrem pentru ei. Cred că una dintre posibilele răspunsuri se găsește privindu-vă pe voi, această familie care a vorbit, pe fiecare dintre voi: vrem să lăsăm o lume de familii. Este cea mai bună moștenire: să lăsăm o lume de familii. Desigur, nu există familia perfectă, nu există soții perfecți, părinți perfecți nici copii perfecți și, dacă nu se supără, eu aș spune soacră perfectă. Nu există, nu există. Dar asta nu împiedică să fie răspunsul pentru ziua de mâine. Dumnezeu ne stimulează la iubire și iubirea se angajează mereu cu persoanele pe care le iubeste. Pentru aceasta, să avem grijă de familiile noastre, adevărate școli ale zilei de mâine. Să avem grijă de familiile noastre, adevărate spații de libertate. Să avem grijă de familiile noastre, adevărate centre de umanitate.

Și aici îmi vine o imagine: când, la audiențele de miercuri, trec ca să salut oamenii, multe, multe femei îmi arată pânțele și îmi spun: „Părinte, mi-l binecuvântați?”. Eu acum vă propun un lucru, tuturor acelor femeie care sunt „însărcinate cu speranță”, pentru că un copil este o speranță: ca în acest moment să-și atingă pânțele. Dacă este vreuna aici, să facă asta. Sau cele care ascultă la radio sau la televizor. Și eu, fiecărui dintre ele, fiecărui băiat sau fată care este acolo înăuntru și așteaptă, dau binecuvântarea. Astfel că fiecare să-și atingă pânțele și eu le dau binecuvântarea, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și urez ca să se nască frumos, sănătos, să crească bine, să-l poată crește bine. Mângâiați copilul pe care-l așteptați. ■

(Papa Francisc, marți, 22 septembrie 2015, Întâlnirea cu familiile, Catedrala Adormirea Maicii Domnului, Santiago de Cuba)